

**Програмові вимоги до курсу
ТЕОРІЯ МОВИ**

(для студентів ОР магістр спеціальності «035 Філологія 035.01 Українська мова і література»)

1. Предмет і завдання загального мовознавства, його місце в системі лінгводисциплін.
2. Античне мовознавство.
3. Європейське мовознавство епохи середньовіччя та епохи Відродження.
4. Мовознавство XVII – XVIII ст. «Всезагальна раціональна граматика» А. Арно та К. Лансло.
5. Розвиток мовознавства в Україні XVI – XVIII ст.
6. Зародження порівняльно-історичного мовознавства, його передвісники та основоположники.
7. Лінгвістичні погляди Вільгельма фон Гумбольдта.
8. Порівняльно-історична граматика і натуралістична лінгвістична концепція А. Шлейхера.
9. Психологічний напрям. Загально лінгвістична концепція О.О. Потебні. Харківська лінгвістична школа.
10. Молодограматичний напрям у мовознавстві. П.Ф. Фортунатов та Московська лінгвістична школа. Здобутки і вади молодогограматизму.
11. Критика молодогограматизму. Школа «слів та речей» та інші школи (школа естетичного ідеалізму, неолінгвістика). І.О. Бодуен де Куртене та Казанська лінгвістична школа.
12. Соціологічний напрям у мовознавстві. Лінгвістична концепція Фердинанда де Соссюра.
13. Структуралізм. Празька лінгвістична школа.
14. Глосематика (датський структуралізм).
15. Дескриптивна лінгвістика в США.
16. Генеративізм. Лінгвістична концепція Ноама Хомського.
17. Європейське та американське неогумбольдیانство.
18. Історія українського мовознавства в XIX ст.
19. Українське мовознавство в XX ст.
20. Мовознавство на сучасному етапі. Розвиток різних шкіл і напрямків.
21. Мовознавство і семіотика. Загальне поняття знака і знакової системи. Типологія знаків.
22. Специфіка мовного знака і своєрідність мови як знакової системи.
23. Знаковість і одиниці мови.
24. Невербальні системи знаків (паралінгвістика і паракінесика).
25. Проблема співвідношення мови і мислення.
26. Співвідношення категорій мови і мислення.
27. Психофізичні основи зв'язку мови і мислення. Нейролінгвістика.

28. Лінгвальна діяльність, мова і мовлення.
29. Одиниці і категорії у сфері мови і мовлення.
30. Структура мови. Поняття мовного рівня. Основні й проміжні рівні мови.
31. Системний характер мови.
32. Парадигматичні та синтагматичні відношення між мовними одиницями.
33. Фонологічна система мови. Фонологічні школи.
34. Граматика. Граматичне значення і граматичні категорії.
35. Морфологічний рівень. Частина мови.
36. Синтаксичний рівень. Сучасні теорії речення.
37. Лексико-семантична система мови. Парадигматичні та синтагматичні відношення в лексичній системі.
38. Суспільна природа мови. Функції мови.
39. Суспільний характер мовної норми. Літературна мова як основна норма мови.
40. Мова і культура. Мова як засіб національного самозбереження.
41. Соціолінгвістика та інтерлінгвістика.
42. Мова як конкретно-історична категорія. Синхронія і діахронія.
43. Внутрішні і зовнішні причини мовного розвитку.
44. Поняття про методи наукового аналізу мовного матеріалу.
45. Описовий метод у мовознавстві.
46. Порівняльно-історичний метод.
47. Метод лінгвістичної географії.
48. Зіставний метод.
49. Структурний метод.
50. Соціолінгвістичні і психологічні методи.
51. Проблеми прикладної лінгвістики.